

PATVIRTINTA
Šilutės r. Kintų pagrindinės mokyklos
direktoriaus 2017 m. rugsėjo 1 d.
įsakymu Nr. V2-67

SMURTO IR PATYČIŲ PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS VYKDYMO KINTŲ PAGRINDINĖJE MOKYKLOJE TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo Kintų pagrindinėje mokykloje tvarkos aprašo (toliau – Aprašas) paskirtis – padėti mokyklos bendruomenei užtikrinti sveiką, saugią, užkertančią kelią smurto, prievartos apraiškoms aplinką, kuri yra psichologiškai, dvasiškai ir fiziškai saugi.

2. Aprašas nustato smurto ir patyčių stebėsenos, prevencijos ir intervencijos vykdymą mokykloje.

3. Aprašas remiasi šiais principais:

3.1. į smurtą ir patyčias būtina reaguoti nepriklausomai nuo jų turinio (dėl lyties, seksualinės orientacijos, negalės, religinės ar tautinės priklausomybės, išskirtinių bruožų ar kt.) ir formos;

3.2. kiekvienas mokyklos administracijos atstovas, pedagogas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas darbuotojas, pastebėjęs ar sužinojęs apie smurtą, nedelsiant reaguoja ir stabdo;

3.3. veiksmų imamasi visais atvejais, nepriklausomai nuo pranešančiųjų apie smurtą amžiaus ir pareigų bei nepriklausomai nuo smurtaujančių ar patiriančių smurtą amžiaus ir pareigų.

4. Apraše vartojamos sąvokos:

4.1. patyčios – tai psichologinę ar fizinę jėgos persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės tyčiniai, pasikartojantys veiksmai, siekiant pažeminti, įžeisti, įskaudinti ar kaip kitaip sukelti psichologinę ar fizinę žalą kitam asmeniui;

4.2. patyčios gali būti tiesioginės (atvirai puolant ir/ar užgauliojant) ir/ar netiesioginės (skaudinant be tiesioginės agresijos):

4.2.1. žodinės patyčios: pravardžiavimas, grasinimas, ujimas, užgauliojimas, užkabinėjimas, erzinimas, žeminimas ir kt.;

4.2.2. fizinės patyčios: mušimas, spardymas, spaudimas, dusinimas, užkabinėjimas, turtinė žala ir kt.;

4.2.3. socialinės patyčios: socialinė izoliacija arba tyčinė atskirtis, gandų skleidimas ir kt.;

4.2.4. elektroninės patyčios: skaudinančių ir gąsdinančių asmeninių tekstinių žinučių ir/ar paveikslėlių siuntinėjimas, viešų gandų skleidimas, asmeninių duomenų ir komentarų skelbimas, tapatybės pasisavinimas, siekiant sugriauti gerą vardą arba santykius, pažeminti ir kt.

4.3. patyčių prevencija – veikla, skirta patyčių rizikai mažinti, imantis mokyklos bendruomenės narių (vaikų, administracijos atstovų, pedagogų, švietimo pagalbos specialistų, kitų darbuotojų, tėvų (globėjų, rūpintojų) švietimo, informavimo ir kitų priemonių.

4.4. patyčių intervencija – visuma priemonių, taikomų visiems patyčių dalyviams (patiriantiems, besityčiojantiems, stebėtojams), esant poreikiui įtraukiant jų tėvus (globėjus, rūpintojus).

5. Aprašas parengtas vadovaujantis Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo Šilutės rajono mokyklose tvarkos aprašu, patvirtintu 2017 m. rugsėjo 1 d. Šilutės rajono savivaldybės Administracijos direktoriaus įsakymu Nr. A1-951, Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymu, kitais įstatymų įgyvendinamaisiais teisės aktais.

II SKYRIUS

SMURTO IR PATYČIŲ STEBĖSENA IR PREVENCIJA MOKYKLOJE

6. Smurto prevencija ir intervencija yra svarbi mokyklos veiklos dalis, kurios planavimu, organizavimu ir stebėseną rūpinasi mokyklos vadovas, Vaiko gerovės komisijos nariai, klasių vadovai, direktoriaus pavaduotojas ugdymui, o jos vykdyme dalyvauja visi mokyklos bendruomenės nariai.

7. Smurto prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos įgyvendinimą koordinuoja Vaiko gerovės komisija, kuri kiekvienais metais:

7.1. surenka apibendrintus mokinių apklausos duomenis apie vykusias patyčias, atlieka jų analizę;

7.3. teikia siūlymus mokyklos vadovui dėl smurto prevencijos ir intervencijos priemonių įgyvendinimo mokykloje, mokyklos darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo smurto prevencijos ir intervencijos srityje.

III SKYRIUS

SMURTO IR PATYČIŲ INTERVENCIJA MOKYKLOJE

8. Visais smurto atvejais kiekvienas mokyklos administracijos atstovas, pedagogas ar švietimo pagalbos specialistas, kitas darbuotojas reaguodamas:

8.1. pastebėjus smurtą, nutraukia grėsmę keliančius veiksmus;

8.2. primena mokiniui elgesio taisykles;

8.3. jei mokiniui reikia pagalbos, kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus (globėjus, rūpintojus) ar mokyklos darbuotojus) ar institucijas (pvz., policija, greitoji pagalba);

8.4. informuoja klasės vadovą, jam nesant - socialinį pedagogą, apie įvykusį smurto atvejį;

9. Klasės vadovas, gavęs informaciją apie įtariamą ir/ar įvykusias patyčias:

9.1. išsiaiškina situaciją, nustato, ar tai patyčių atvejis;

9.2. organizuoja individualius pokalbius su patyčių dalyviais, informuoja tėvus (globėjus, rūpintojus), esant poreikiui kviečia juos dalyvauti pokalbiuose;

9.3. vykdo tolesnę patyčių situacijos stebėseną.

9.4. užpildo pranešimo apie patyčias formą (Priedas); ją perduoda Vaiko gerovės komisijos pirmininkui, kuris formą registruoja patyčių registrų žurnale;

9.5. esant sudėtingesnei situacijai, inicijuoja Vaiko gerovės komisijos posėdį.

10. Vaiko gerovės komisija, įvertinusi turimą informaciją:

10.1. numato veiksmų planą (gali būti individualūs pokalbiai su skriaudėju, skriaudžiamuoju, stebėtojais, jų tėvais (globėjais, rūpintojais), klase, kt. priemonės), supažindina su jo nevykdymo pasekmėmis skriaudėją ir jo tėvus (globėjus, rūpintojus); esant poreikiui koreguoja veiksmų planą;

10.2. informuoja mokyklos vadovą apie esamą situaciją;

10.3 vykdo plane numatytas veiklas, stebi, analizuoja, organizuoja pakartotinius susirinkimus situacijos įvertinimui.

11. Asmuo, pastebėjęs, kad mokinys/ugdytinis tyčiojasi iš administracijos atstovo, pedagogo/auklėtojo, klasės vadovo, švietimo pagalbos specialisto ar kito darbuotojo, informuoja mokyklos vadovą, kuris imasi Apraše ir/ar kituose mokyklos dokumentuose numatytų veiksmų.

12. Asmuo, pastebėjęs, kad administracijos atstovas, pedagogas/auklėtojas, klasės vadovas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas darbuotojas tyčiojasi iš mokinio/ugdytinio, informuoja mokyklos vadovą, kuris imasi Apraše ir/ar kituose mokyklos dokumentuose numatytų veiksmų.

13. Mokyklos vadovas, sužinojęs apie mokyklos darbuotojo patiriamą smurtą ar patyčias arba mokyklos darbuotojo tyčiojimąsi, nedelsdamas imasi priemonių.

14. Kitiems smurto ar patyčių dalyviams pagal individualius poreikius mokykloje teikiama švietimo pagalbos specialistų ir/ar pedagogų pagalba.

IV SKYRIUS SAUGIOS APLINKOS MOKYKLOJE KŪRIMAS

15. Mokyklos veikla ir valdymas:

15.1. mokyklos vadovas atsako už Aprašo įgyvendinimą mokykloje, sveiką, saugią, užkertančią kelią bet kokioms smurto apraiškoms ir žalingiems įpročiams aplinką. Saugios ir palankios mokiniams aplinkos kūrimu rūpinasi mokyklos Vaiko gerovės komisija;

15.2. klasių valandėlių metu mokiniai supažindinami su elgesio taisyklėmis, kuriose aiškiai reglamentuojamas tiek pozityvus/laukiamas, tiek neleistinas/nepageidaujamas mokinių elgesys, jie yra žinomi ir suprantami visiems mokyklos bendruomenės nariams, jais vadovaujasi kiekvienas mokyklos darbuotojas, siekdamas atpažinti ir pastiprinti pozityvų mokinių elgesį;

15.3. mokyklos darbuotojų pareigybių aprašuose numatyta atsakomybė už emociškai saugios mokymo(si) aplinkos mokykloje puoselėjimą, reagavimą į smurtą ir patyčias pagal mokyklos nustatytą tvarką;

15.4. mokyklos vadovas įsakymu patvirtina smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo mokykloje tvarką.

16. Socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymas:

16.1. mokinių socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymas vykdomas:

16.2. integruojant į dalykų ugdymo turinį bei klasių valandėlių metu;

16.3. įgyvendinant prevencines programas;

16.4. integruojant į neformaliojo vaikų švietimo veiklas, organizuojant prasmingas, bendruomeniškumą, savanorystę, pilietiškumą, saviraiškų dalyvavimą skatinančias veiklas;

16.5. mokyklos pedagoginių darbuotojų profesinė kompetencija: pedagoginiai darbuotojai ne rečiau kaip kartą per ketverius metus tobulina kvalifikaciją mokinių socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymo srityje, taip pat tobulina asmenines socialines ir emocines kompetencijas.

17. Pozityvaus mokyklos mikroklimato kūrimas:

17.1. mokykloje kuriama mokymo(si) aplinka, palanki asmenybės ūgčiai, kuriami pozityvūs, tarpusavio pagarba, parama ir pasitikėjimu, bendromis vertybėmis grįsti santykiai, puoselėjamos mokinių stiprybės ir galios, skatinami ir stiprinami bendrumo, tapatumo ir priklausymo mokyklos bendruomenei jausmai;

18. Mokinių pozityvių vertybių formavimas:

18.1. mokiniai aktyviai dalyvauja kuriant pozityvų mokyklos mikroklimatą, jų nuomonė ir idėjos yra išklausomos ir vertinamos, skatinamas bendruomeniškumas, mokinių saviraiškų dalyvavimas prasmingose veiklose;

18.2. sudaromos galimybės ir skatinamas mokinių socialinių ir emocinių kompetencijų taikymas ir įtvirtinimas įvairiuose gyvenimo kontekstuose (pvz., skatinama savanorystė, dalyvavimas pilietinėje, socialinėje ir kitoje bendruomeninėje veikloje ir kt.).

19. Tėvų įtraukimas/įsitraukimas:

19.1. skatinamas tėvų tarybos dalyvavimas kuriant saugią mokymo(si) aplinką mokykloje, įtraukiant juos į Priemonių planavimą ir įgyvendinimą, kitas veiklas, atstovavimą mokyklai vietos bendruomenėje;

19.2. klasių tėvų susirinkimų metu vykdomas tėvų konsultavimas ir informavimas patyčių ir smurto prevencijos, saugios aplinkos mokykloje kūrimo klausimais.

V SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

20. Visi dokumentai, esantys vaiko asmens byloje, ir duomenys, susiję su vaiku ir jo asmeniniu gyvenimu yra konfidencialūs ir naudojami tik tiek, kiek tai būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas, užtikrinti vaiko teises ir teisėtus interesus.

21. Visi mokyklos bendruomenės nariai supažindinami su Aprašu pasirašytinai.

PRANEŠIMO APIE PATYČIAS FORMA

Bendrieji duomenys:

Kas pranešė apie patyčias:	
Kada įvyko patyčios (data, val.):	
Kur įvyko patyčios:	
Kokia patyčių forma naudota ar įtariama, kad buvo naudota (pažymėti):	
☐ Fizinės: vaiko užgauliojimas veiksmais (pargriovimas, įspyrimas, kumštelėjimas, spjaudymas, daiktų atiminėjimas ar gadinimas, plaukų pešiojimas ir pan.);	
☐ Socialinės: įvairūs gąsdinantys, bauginantys gestai, ignoravimas, siekiant parodyti, kad vaikas yra nepageidaujamas ar atstumiamas;	
☐ Elektroninės: patyčios, vykstančios elektroninėje erdvėje: socialiniuose tinkluose, kitose vietose internete, naudojant mobiliuosius telefonus (nemalonių žinučių arba elektroninių laiškų rašinėjimas, skaudinantis bendravimas pokalbių kambariuose, vaiko asmeninių gyvenimo detalių viešinimas, tapatybės pasisavinimas ir pan.);	
☐ Kiti pastebėjimai (įrašyti)	
Ar yra žinoma apie tokio elgesio pasikartojimą:	

Duomenys apie patyčių dalyvius:

Vaiko, patyrusio patyčias, vardas, pavardė, amžius, klasė	
Vaiko/-ų, kuris/-ie tyčiojosi, vardas, pavardė, amžius, klasė	
Vaiko/-ų, stebėjusio/-ių patyčias, vardas, pavardė, amžius, klasė	

Išsamesnė informacija apie įvykį ir planuojamus veiksmus:

--

Užpildžiusio asmens vardas, pavardė

Parašas

PARENGĖ

Jurgita Tamošiūnienė
2017-09-01